

10/641

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ T.B.M.M. GRUP BAŞKANLIĞI
Tarih: 17.02.2010
Sayı : 2010/5413

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Anayasa'nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri uyarınca; "Basının halkın bilgi edinme hakkından en geniş biçimde yararlanabilmesini sağlamak için çalışma şartlarının iyileştirilmesi, basın özgürlüğünü sağlamaya yönelik önlemlerin ve kararların tespiti" için bir Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz. 09.02.2010

1. HÜSEYİN YILDIZ - ANTALYA
2. OKTAY VURAL - İZMİR
3. MİTHAT MELEN - İSTANBUL
4. KAMİL ERDAL SİPAHİ - İZMİR
5. MEHMET ŞANDIR - MERSİN
6. SABAHATTİN ÇAKMAKOĞLU - KAYSERİ
7. OSMAN DURMUŞ - KIRIKKALE
8. ABDÜLKADİR AKCAN - AFYONKARAHİSAR
9. HASAN ÖZDEMİR - GAZİANTEP
10. KADİR URAL - MERSİN
11. KEMALETTİN NALCI - TEKİRDAĞ
12. ERTUĞRUL KUMCUOĞLU - AYDIN
13. MÜMİN İNAN - NİĞDE
14. RECAİ YILDIRIM - ADANA
15. ZEKİ ERTUGAY- ERZURUM
16. RIDVAN YALÇIN - ORDU
17. MUHARREM VARLI - ADANA
18. YILMAZ TANKUT - ADANA
19. AHMET BUKAN - ÇANKIRI
20. ALİ UZUNIRMAK - AYDIN
21. SÜLEYMAN TURAN ÇİRKİN - HATAY
22. HASAN ÇALIŞ - KARAMAN
23. İZZETTİN YILMAZ - HATAY

GEREKÇE

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nde ve Avrupa Birliği'nin temel kanunlarında, ifade özgürlüğü hakkı koruma altına alınmıştır. Fikir özgürlüğü, sınırsızca bilgi alma ve verme hakkı, basın kuruluşlarının özgürlüğü yine kanunlarla korunmaktadır. Türk basınının özgürlüğü, her ne kadar kanunlarla hür ve sansür edilemez olarak garanti altına alınmış olsa da, bu durum bazı kıstaslarla sınırlandırılmıştır.

Ülkemizde eskiden beri gelen, basın üzerindeki baskılar Cumhuriyet'in kabulünden sonra da devam etmiştir. 1950 yılında 5680 sayılı Basın Kanunu kabul edilmiş, bu kanunla Türk basını üzerindeki baskı oldukça azalmıştır. 1954 yılında ise gazeteciler üzerindeki baskı yeniden artmış, 1960 yılına kadar süren baskılar 212 sayılı yasa ile önlenmeye çalışılmış, 1971'de 12 Mart Muhtırası ile basının özgürlüğü yeniden kısıtlanmış, 1980'deki askeri süreçte de kısıtlama devam etmiştir. 80'li yıllardan itibaren Türk basınında, gazeteci kökenli olmayan iş adamlarının hakimiyeti geçerlilik kazanmış ve bu durum günümüzde de devam etmektedir.

Uluslararası Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF) örgütünün her yıl yayımladığı "Dünya Basın Özgürlüğü Sıralaması"nda Türkiye, 2005'te ve 2006'da 98. sırada, 2007'de 101., 2008'de 102. ve 2009'da 122. sırada yer alarak, son 5 yılda basın özgürlüğünde sürekli gerilemiştir.

Ülkemizde basın özgürlüğünü tehdit eden yasal ve yapısal pek çok engel bulunmaktadır. Uluslararası Yayıncılar Birliği'nin (IPA), son raporunda "Türkiye'nin birçok politik reformu gerçekleştirmiş olmasına rağmen basın özgürlüğü ve gazetecilere uygulanan kısıtlamalar anlamında Avrupa Birliği'ne katılmaya hazır olmadığı" belirtilmiştir. İktidara karşı yayınlar yapan medya kuruluşları üzerinde, hükümet tarafından çeşitli uygulamalarla basın özgürlüğü sınırlandırılmaya ve kısıtlanmaya çalışılmaktadır. Devlete bağlı olmayan basının giderek daha fazla baskı altında oldukları, karalama kampanyaları nedeniyle şirketlerini kapatmak zorunda kaldıkları görülmektedir.

Önce özelleşen ardından da tekelleşmeye başlayan medya kuruluşları, patronlarının istekleri ve çıkarları doğrultusunda yayın yapmak zorunda kalmaktadırlar. Medya patronlarının yalnızca ticaret kültürü olan iş adamları ve büyük bir tekelleşmenin söz konusu olması, gazeteciliği, gazeteleri halkın bilgi kaynağı değil de iş adamlarının gazetelerini ticarethane olarak görüp daha çok para kazanma politikası haline getirmiştir

Basın mensupları sadece fikirlerini ifade ettikleri için özgürlükleri kısıtlanabilmekte, çok güç koşullar altında görevlerini yerini getirmeye çalışmakta, bu uğurda cinayetlere kurban gitmektedirler. Engellemelere ya da baskılara yönelik şikayetlerini dile getiren basın mensupları azar, hakaret, baskı, şantaj, dayatma ya da işinden alıkonulma şeklinde tepkilerle karşılaşmaktadırlar.

Diğer taraftan; basın tarafından yapılan haklı veya haksız ithamlar, inançlar ve maneviyat üzerinden yapılan ağır istismarlar, taraflı, çarpıtılmış haber ve yorumlar, kurum ve kişilere karşı yıpratma politikaları, yazılı ve görsel medyadaki kirlenme büyük boyutlara ulaşmıştır. Bu nedenlerle basın; kamuoyunda kendisine duyulan güveni kaybetmekte, belli güç odaklarının elinde sadece tek sesliliğin yaşayabildiği bir sistemin dayanağı olmaya doğru gitmektedir. Gerçekte, tüm bu tutum ve uygulamalar demokrasimize kapanması zor yaralar açmaktadır.

Basın; kanunları ve basın meslek ilkelerini gözeterek, her anlamda özgür olmalıdır. Basının özgür hareket edemediği bir ülkede gerçek ve sağlıklı bir demokrasiden söz etmek mümkün değildir. Kurum ve kişilerin kısıtlamaları olmadan, kendi özgür iradeleriyle, halkın gerçekleri öğrenme hakkını da gözeterek, gerçekleri bulup bozmadan, abartmadan kamuoyuna yansıtmak temel olgusundan uzaklaşmadan kararlılığını vurgulayarak çalışmalarına devam etmelidir.

21. yüzyıla geldiğimizde halen demokrasimizin tam anlamıyla işlemediğini görmek üzücüdür. Bunun bilincinde hareket edilmesi ve bu bağlamda gerekli tedbirlerin vakit geçmeden alınması gerekmektedir.